

SRV CIRKULÄR

SMHI:s INFORMATIONS- MÖJLIGHETER i samband med räddningstjänst

Cirkulär om information från SMHI i samband med räddningstjänst

Fastställd den 28 april 1988.

Detta cirkulär redovisar SMHI:s möjligheter att ge information till räddningsledare i samband med räddningstjänst.

Cirkuläret är sammanställt av Bdir Lennart Jonasson, SRV i samråd med SMHI, avd dir Björn Hellroth, dir Svante Bodin samt FSm Bo Dahlstedt.

Statens räddningsverk

Nils Olof Sandberg

Hans Berged

INNEHÅLL

1. Information från SMHI i samband med räddningstjänst.
2. Kort presentation av SMHI i räddningstjänst.
3. Allmän varningstjänst.
4. Speciella varningar.
5. Beredskap.
6. Riskbedömningar och beredskapsplanläggning.
7. Var finns SMHI
8. Telefon nr.

INFORMATION FRÅN SMHI I SAMBAND MED RÄDDNINGSTJÄNST

SMHI har eller kan på begäran av räddningsledaren med stöd av 34 § räddningstjänstlagen upprätthålla beredskap för att tillhandahålla meteorologiska, oceanografiska eller hydrologiska informationer och prognoser som stöd vid räddningstjänst.

- Vid större bränder - Nederbörd och vind
- Sjöolycka - Strömmar, vattentemp, väder och vind
- Gasutsläpp - Vindstabilitet, nederbörd, spridning, skiktning
- Fjällräddning - Hårt väder
- Översvämningar - Vattenstånd, vattenföring
- Oljeutsläpp - Oljans beräknade utbredning
- Trafik - Halkvarningar och andra olycksrisker.

Räddningsledaren begär uppgifter från SMHI via SOS-central. Lämplig kontaktväg för fortsatt information till räddningsledningen överenskommes i samråd mellan SMHI och räddningsledaren.

SMHI kan lämna väderinformation etc för förberedande av räddningstjänstståtgärder, planering och övningar.

SMHI är svensk kontaktmyndighet vid larm om kärnenergiolyckor i länder som tecknat avtal om information till IAEA (Internationella atomenergiorganet) i händelse av olycka.

KORT PRESENTATION AV SMHI I RÄDDNINGSTJÄNST

SMHI:s kompetens finns inom meteorologi, hydrologi och oceanografi. Med avancerade tekniska, i stor utsträckning datoriserade mät- och datahanteringssystem och med omfattande och väl utbyggda kommunikationer är det möjligt att omsätta grundkompetensen i varningar och konsultation för vilken plats eller vilket område som helst i landet. Vid en olycka eller annan katastrofartad händelse inställer sig på ett tidigt stadium - vid räddningsinsatsens planläggning - oftast frågan om den fortsatta händelseutvecklingen. Kännedom om vind, väder och vatten ingår då på olika sätt i svaret på frågan. SMHI har dygnet runt personal i tjänst, väl insatta i rådande vädersituation och beredd att svara på uppkomna frågeställningar. Dessutom finns inom institutet på kontorstid specialister som t ex spridningsmeteorologer, hydrologer och oceanografer. Särskilda jourlistor gör det dessutom möjligt att nå dessa även på andra tider. Beredskapen är sålunda hög.

I syfte att förebygga skador eller förhindra förluster i människoliv och egendom har SMHI en löpande varningstjänst.

ALLMÄN VARNINGSTJÄNST innebär bl a varningar för

- storm- och kuling (i radions P1, kustradion)
- kraftiga snöoväder (radio, TV)

- halka och trafiksvårigheter (radio, TV, tidningar)
- brandfara i skog och mark (radio, TV)
- frost (radio, TV)
- högt vattenstånd (radio)
- hårt väder i fjällen (telefonsvarare, radio m fl)
- nedisning av fartyg (radions P1, kustradio).

SPECIELLA VARNINGAR

- flygvädertjänst (farligt flygväder)
- prognoser för kraftiga snöfall, drivbildning m m för SJ
- väghållningsprognoser för Vägverket och kommuner
- åskprognoser för byggarbetsplatser, eldistributörer m fl
- prognoser för skogsbrandbevakning
- prognoser för fritidsbåtar under sommaren (telefonsvarare, PR-radio)
- riskbedömningar för översvämningar (höst- vårflöden i reglerade och oreglerade vattendrag)
- prognos för isförhållanden i svenska farvatten
- prognos för svåra isgångar i älvar.

BEREDSKAP

Inom några viktiga sektorer har SMHI en planlagd beredskap mot olyckor inom vilken speciell prognosmetodik finns framtagen, instruktioner upprättade och personal utbildad. Det mest omfattande exemplet är kärnkraftberedskapen, där SMHI bistår SSI, kärnkraftverk och länsstyrelser i kärnkraftslänen. Givetvis är institutet berett att bistå även andra länsstyrelser och kommuner utanför kärnkraftslänen i beredskapen mot kärnkraftsolyckor inom eller utom landet.

SMHI har också en särskild beredskap för prognoser i samband med oljeutsläpp genom en speciell datormodell för oljedrift. Denna kan dessutom användas i sjöräddningssammanhang.

Ytterligare ett exempel på planerad beredskap utgör en överenskommelse om beredskap mot klorgasolyckor i Kalmar län.

RISKBEDÖMNINGAR OCH BEREDSKAPSPLANLÄGGNING

SMHI har under många år utvecklat och använt datorsystem för beräkning av transport och spridning av föroreningar i luft och vatten. SMHI utför med dessa redskap många utredningar i samband med etableringar av nya industrier. I samband med planläggning av räddningstjänst kan SMHI göra riskbedömningar för att tex kunna upprätta evakueringsplaner eller vid lokalisering av industrier som hanterar farliga och giftiga kemikalier. Häri ingår t ex

- nederbördsstatistik och kunskap om vattenföring och vattenstånd som är dimensionerande för dammar, kulvertar, broar etc
- spridningsberäkningar för olika tänkbara haveri- eller utsläppssituationer för exempelvis ammoniak, freoner, klor och svavelsyra

- gasblandningsförhållanden för bedömning av explosionsrisk som en del i evakueringsplaner
- riskzoner för översvämningar
- extremvädert Statistik anpassad för räddningstjänstens behov.

VAR FINNS SMHI?

SMHI har fem operativa enheter i Sverige.

I Norrköping finns den centrala vädertjänsten, som kan ge rikstäckande information och prognoser upp till ca sju dygn. Dessutom svarar man för mer detaljerad, lokal information för den nordöstra delen av Götaland. Här finns också landets hydrologiska prognostjänst som varnar för översvämningar o dyl och den marina prognostjänsten som varnar för extrema förhållanden till havs.

Regionala enheter för mer detaljerad och lokal information finns i

- Stockholm (Arlanda) som svarar för östra Svealand och Bergslagen
- Göteborg (Landvetter) med Västkusten och Vänerlandskapen som sitt verksamhetsfält
- Malmö (Sturup) som betjänar den södra delen av Götaland
- Sundsvall med inriktning på nordvästra Svealand och Norrland.

Samtliga dessa enheter, som har bemanning dygnet runt, kan utgöra en betydande resurs i alla beredskaps- och räddningssammanhang.

TELEFON

SMHI Norrköping	011 - 15 80 00
SMHI Stockholm (Arlanda)	08 - 797 60 00 vx
SMHI Göteborg (Landvetter)	031 - 94 14 02
SMHI Malmö (Sturup)	040 - 50 18 80
SMHI Sundsvall	060 - 57 90 60

SRV CIRKULÄR

Hittills har i serien utkommit

- 1/87 R Koldioxid för brandsläckning
- 2/87 R Acetylgasflaskor vid brandsläckning
- 3/87 R Helikopter vid skogsbrandsläckning
- 4/87 R Exempel på räddningstjänstplan (Småstads kommun)
- 1/88 R Terrängtransporter
- 2/88 R Vattendykning i kommunal räddningstjänst
- 3/88 R Information från SMHI i samband med räddningstjänst

SRV CIRKULÄR utges av Statens räddningsverk. Cirkulären skall vara ett hjälpmedel i räddningstjänsten och befolkningsskyddet. Innehållet i cirkulären är inte att betrakta som föreskrifter eller allmänna råd.

Ytterligare exemplar kan beställas på adress:
STATENS RÄDDNINGSVRK, Trycksaksförrådet (rum L 125),
KAROLINEN,
651 80 KARLSTAD